

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

סדר עולמי חדש - עליית האי ליברליזם - 58744

תאריך עדכון אחרון 13-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בין-לאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ניר רותם

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: nir.rotem@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בשנים לאחר מלחמת העולם השנייה הדמוקרטיה הליברלית הופצה ברחבי העולם והתבסס סדר עולמי שמבוסס על עקרונות הליברליזם המערבי. בשנים האחרונות סדר זה מעורער והרעיון של אי ליברליזם הולך ומקודם. בבסיסו – שיטת משטר מבוססת בחירות שאינה מכירה בזכויות אדם ומיעוטים ומכאן שהיא מתארגנת סביב דחיית הרעיונות הליברליים. למרות שמבקרים עושים שימוש במושג כדי לתאר את הנסיגה בדמוקרטיה הליברלית, אחרים מאמצים אותו, דוגמת נשיא הונגריה ויקטור אורבן (עם חזונו לדמוקרטיה אי-ליברלית). חשוב להדגיש כי קורס זה לא יעסוק בשאלה האם אי-ליברליזם הוא טוב או רע, וגם לא בישראל והשאלה האם היא נהפכת למדינה אי-ליברלית. מדובר בשאלות פוליטיות ונורמטיביות שתוכלו לחשוב עליהן בעצמכם. נ.

במה כן נדון במסגרת הקורס? תוך שימוש במגוון גישות תיאורטיות, נדבר על עלית המודרניות והמשבר הפוסט-מודרני כבסיס להבנת התהליכים החברתיים שהובילו להתבססות הליברליזם בעבר ולערעור עליו כיום. נדון בתפקידם של מנהיגים סמכותניים, ומולם נציב את האזרחים וסוגיית האמון. נעמיק בתהליכים החברתיים שעומדים מאחורי הכרסום בסדר הליברלי, וניגע גם בסוגיות של ידע ואמת. לבסוף, נבחן את המנגנונים המוסדיים שמשפיעים גם הם על השינויים הגלובליים שמתרחשים כיום בעולם, ונחשוב על אפשרות כינונם של סדרים חלופיים.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

מתוך דיון בנושאים אלו, הקורס מבקש לפתח (1) היכרות עם הבסיס החברתי שעומד בבסיס הסדר הבינלאומי; (2) הבנת התהליכים העולמיים שמזינים את המצב החברתי העכשווי; (3) יכולת ניתוח אינטגרטיבית.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה והשתתפות פעילה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

בקורס נשאף להבין את המהות העמוקה של האי-ליברליזם, כרעיון המארגן המרכזי של ימינו. במהלך הסמסטר ננוע קדימה ואחרונה בין השלבים השונים של תיאוריה חברתית והבנת המערכת העולמית. כך, לאחר שנכיר את מושג האי-ליברליזם, נעמיק ברעיונות שעומדים בבסיס הליברליזם. במטרה להבין את מצב המערכת העולמית כיום ומשבר הדמוקרטיה נעשה שימוש במגוון זוויות מבט: התמקדות במנהיגות, באזרחים, במבנה הארגוני, ובתרבות. באופן זה ניגע בעומק המבנה הרעיוני והמוסדי של הסדר העולמי הליברלי שאפיין את המאה ה-20, במטרה להרחיב את יכולתנו לדון בתהליכי השינוי והערעור שמתרחשים כעת.

רשימת הנושאים תכלול:
מהו אי-ליברליזם?
שורשי הליברליזם והסדר הליברלי הבין-לאומי
על מקומם של ארגונים
סדקים בחומה: זכויות אדם
לא ידע בין ימינו לשמאלו: על ידע ואמת
מנהיגים חזקים?
סוגיה של אמון
צועדים במקום - על מקומה של תרבות
הממד הרגשי של האי-ליברליזם
קהילה, לאום, גבולות
הרכיבים המוסדיים שמאפשרים את התפשטות האי-ליברליזם
הסערה המושלמת - סדר אי-ליברלי?
עם הפנים קדימה: סדר עולמי אחר?

חומר חובה לקריאה:
רשימת קריאה מלאה תסופק בתחילת הסמסטר

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:
הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 85 %
מצגת / הצגת פוסטר / הרצאה 15 %

מידע נוסף / הערות: